

**Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București a olimpiadelor naționale școlare
2023**

**Probă scrisă
ISTORIE
Clasa a X-a**

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Iluminismul a ajuns la apogeu în 1715, odată cu începerea publicării la Paris a lucrării *Encyclopedie* editate de Denis Diderot și Jean le Rond d’Alembert. Diderot a dedicat acest proiect scopului de a schimba «modul de gândire al oamenilor». Enciclopediștii nu înfruntau doar Biserica catolică, așa cum o făcuseră Luther și alții. Ei înfruntau întreaga cunoaștere convențională, îmbrățișând filosofia, știința, economia și politica. Printre colaboratori s-au numărat Voltaire, Rousseau și Montesquieu. Primele 28 de volume ale Enciclopediei au constituit cel mai impresionant proiect intelectual european de după Academia platonice. Părea că un zid de multă vreme ridicat în jurul rațiunii europene, la baza căruia săpaseră deja Renașterea și Reforma, se prăbușise în sfârșit.”

(Simon Jenkins, *Scurtă istorie a Europei de la Pericle la Putin*)

B. „În memoria europenilor, secolul al XVIII-lea rămâne *Secolul Luminilor*. Depășind frontierele Franței [...] mișcarea se răspândește în toate colțurile continentului. [...]

Filosofia se caracterizează [...] prin primatul rațiunii, astfel o definește Doamna de Lambert într-o frază celebră: «A filosofa înseamnă să-i redai rațiunii întreaga demnitate, înseamnă să o faci să se bucure din nou de toate drepturile, înseamnă să scuturi jugul tradiției și regulilor (1715)». Drept consecință, curentul datorează mult gânditorilor care, începând din secolul al XVI-lea, cred că principiile considerate baze intangibile ale societății nu pot fi acceptate fără să fie studiate, chiar dacă ei nu se ating de instituțiile politice, de credințele religioase sau de regulile morale [...].

Efervescența filosofică atinge cea mai mare intensitate în Franța, țara cea mai bogată din Europa, cea în care mișcarea intelectuală devine un model începând din secolul al XVII-lea, cea care a formulat și teoretizat modelul monarhiei absolute de drept divin, dar și cea în care tensiunile sociale erau cele mai acute.”

(Serge Berstein, Pierre Milza, *Istoria Europei*)

C. „În mod ciudat, secolul al XVIII-lea sau *Secolul Luminilor* a adus lumii și multă cultură și libertate sau modele de libertate, dar și despotism sau tiranie și supunere, războaie și multă suferință. Țările Române au intrat într-o nouă epocă, de afirmare a națiunii moderne prin lupta de emancipare politică și națională. Națiunile medievale, aflate secole la rând într-un fel de adormire și divizate, se trezesc la viață, trec într-o etapă nouă, activă, bazată pe legături puternice din interior și pe aplicarea unor programe care să conducă la libertate. [...]

În acest context, Transilvania avea să fie ocupată de Habsburgi, iar Moldova și Țara Românească aveau să ajungă într-o stare de dependență mai pronunțată față de Imperiul Otoman, cu păstrarea, totuși, a autonomiei.”

(Ioan Aurel Pop, *Istoria ilustrată a românilor pentru tineri*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, pe baza sursei **A**, două informații referitoare la domeniul religios. **4 puncte**
2. Menționați, pe baza sursei **B**, două cauze ale apariției gândirii filosofice specifice *Secolului Luminilor*. **4 puncte**
3. Menționați, pe baza sursei **C**, o asemănare între consecințele iluminismului din secolul al XVIII-lea. **3 puncte**
4. Formulați o opinie referitoare la rolul Franței în *Secolul Luminilor*, susținând-o cu câte o informație selectată din sursele **A** și **B**. **7 puncte**
5. Prezentați câte un fapt istoric desfășurat în America de Nord, în perioada 1771-1780, respectiv unul desfășurat în Franța, în perioada 1801-1810, sub influența ideilor iluministe. **10 puncte**
6. Argumentați, prin două fapte istorice, afirmația conform căreia *Revoluția glorioasă* a contribuit la organizarea statului englez modern. **12 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Analizați comparativ, în aproximativ trei-patru pagini, **evoluția politică a Europei în secolul al XIX-lea**, având în vedere:

- menționarea a două consecințe ale *problemei orientale* pentru evoluția Țărilor Române în primele patru decenii ale secolului al XIX-lea;
- menționarea a două asemănări și a două deosebiri dintre evenimentele din anul 1848 desfășurate în Europa Occidentală și cele desfășurate în spațiul românesc;
- prezentarea unei asemănări între două fapte istorice din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, unul referitor la întemeierea statului român și celălalt referitor la constituirea Germaniei;
- prezentarea a două fapte istorice desfășurate în spațiul românesc extracarpatic, în deceniul șapte al secolului al XIX-lea;
- formularea unei opinii referitoare la sistemul de alianțe specific relațiilor internaționale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și susținerea acesteia cu două argumente istorice.

Notă !

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** sintezei, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea opiniei cu **argumente istorice** (prezentarea unui fapt istoric și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** sintezei în limita de spațiu precizată.